

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **CÍRKEVNÍ GYMNÁZIUM NĚMECKÉHO ŘÁDU**, se sídlem Nešverova 693/1, Olomouc, zastoupený JUDr. Michalem Filoušem, advokátem se sídlem Ostravská 16, Olomouc, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 8. 10. 2018, č. j. 65 Af 121/2016 – 67, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci svým rozsudkem ze dne 8. 10. 2018, č. j. 65 Af 121/2016 – 67, zamítl žalobu proti rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 10. 2016, č. j. 46925/16/5000-10470-700938, a ze dne 25. 10. 2016 č. j. 46931/16/5000-10470-700938, kterými byly částečně změněny platební výměry Finančního úřadu pro Olomoucký kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 28. 8. 2015, č. j. 1532151/15/3100-31471-801817, a ze dne 28. 8. 2015, č. j. 1532237/15/3100-31471-801817. Prvně zmíněným platebním výměrem správce daně dle § 44a odst. 3 písm. a), § 44a odst. 4 písm. b), § 44a odst. 6 a § 44a odst. 9 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění účinném do 19. 2. 2015 (dále jen „rozpočtová pravidla“), vyměřil žalobci odvod do státního rozpočtu za porušení rozpočtové kázně ve výši 1 009 049 Kč, a to z důvodu neoprávněného použití prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“). Výše stanovené povinnosti byla žalovaným snížena na 261 931 Kč. Druhým platebním výměrem správce daně dle § 44a odst. 3 písm. a), § 44a odst. 4 písm. b), § 44a odst. 6 a § 44a odst. 9 rozpočtových pravidel vyměřil žalobci odvod

do Národního fondu za porušení rozpočtové kázně ve výši 6 227 944 Kč, a to z důvodu neoprávněného použití prostředků poskytnutých z Evropského sociálního fondu MŠMT. Výše stanovené povinnosti byla žalovaným snížena na 1 484 275 Kč.

[2] Proti výše uvedenému rozsudku brojí nyní žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností. V průběhu řízení o kasační stížnosti zároveň požádal Nejvyšší správní soud o přiznání odkladného účinku. Svou žádost odůvodnil tím, že povinnost k zaplacení odvodů do Národního fondu a státního rozpočtu v celkové výši 1 746 206 Kč již splnil, avšak nedisponuje finančními prostředky k uhrazení úroků a penále z této částky. Dodává, že mu hrozí větší újma, než jaká by byla újma příjemců odvodu. Výše úroku a penále z jemu uložené povinnosti k odvodu totiž bude přibližně 2 770 000 Kč, čímž mu že hrozí ochromení jeho činnosti (poskytování vzdělání). Mohlo by totiž dojít k tomu, že by nebyl schopen splnit povinnosti vůči svým zaměstnancům

(za měsíc březen až prosinec roku 2019 očekává výdaje na zaměstnance ve výši 13 000 000 Kč), což by mohlo mít důsledky i vůči žákům. Z výše uvedeného je patrné, že uhrazení penále a úroku by mohlo být pro stěžovatele likvidační. Připomíná také, že poskytování vzdělání, které je předmětem jeho činnosti, je ve veřejném zájmu. Tím spíše, že CÍRKEVNÍ GYMNÁZIUM NĚMECKÉHO ŘÁDU má dlouholetou tradici a je velmi úspěšné. Stěžovatel se tedy nedomnívá, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti bylo v rozporu s veřejným zájmem; naopak se jedná o otázku důležitého veřejného zájmu.

[3] Tvrzení o nedostatku finančních prostředků stěžovatel doložil daňovým přiznáním za rok 2017 (stěžovatelův roční výsledek hospodaření činí zisk ve výši cca 852 000 Kč), potvrzením

o zůstatcích na třech bankovních účtech (vedených u Československé obchodní banky, a. s.) v souhrnné výši 528 144 Kč a výpis z běžného účtu vedeného u banky CREDITAS, kterým se snaží doložit, že obdržel na základě darovacích smluv prostředky k úhradě předmětných odvodů. Dále stěžovatel zaslal soudu seznam svých zaměstnanců (jichž je více než 40); výše jejich mezd a autorských honorářů je patrná z výpisu z běžného účtu za prosinec roku 2018 vedeného u banky CREDITAS (činí zhruba 20 - 30 tisíc Kč na jednoho zaměstnance).

[4] Žalovaný uvedl, že posouzení otázky, zdali bude kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, přenechává Nejvyššímu správnímu soudu.

[5] Podle § 107 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) platí, že *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

pokračování

[7] Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny.

[8] Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku reflektuje jednak hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán) s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán). K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li, že újma stěžovatele, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku, by byla nepoměrně větší případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno.

[9] Důvody možného vzniku *nepoměrně větší újmy* stěžovatele oproti jiným osobám jsou přitom vždy subjektivní, závislé zásadně na osobě a situaci stěžovatele. Z právě uvedeného plyne, že stěžovatel nese také břemeno tvrzení; očekává se tak od něj uvedení konkrétních a relevantních tvrzení a podrobné rozvedení, v čem konkrétně tuto možnou újmu spatřuje a jakou intenzitu případná újma má (srov. např. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2013, č. j. 45 A 4/2013 - 29, publikované pod č. 2852/2013 Sb. NSS). Toto břemeno, jak vyplývá z žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, stěžovatel unesl, neboť důvody vzniku újmy v kasační stížnosti zdejšímu soudu předestřel.

[10] Stejnou měrou pozornosti je ovšem třeba reflektovat, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se před vlastním rozhodnutím ve věci samé odnímají právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tento postup proto musí být vyhrazen pouze pro výjimečné případy.

[11] Jelikož podání kasační stížnosti zásadně nemá vliv na právní účinky napadeného rozhodnutí krajského soudu, prolomení této zásady postupem dle § 107 odst. 1 s. ř. s., musí být vyhrazeno výlučně na případy, kdy újma, která má hrozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56). O takovou újmu půjde tehdy, nebude-li v případě úspěchu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti již možné v podstatných ohledech navrátit v původní stav jím způsobené následky či dopady. Významnou bude újma též spíše tehdy, půjde-li sice při uplatnění rozhodnutí o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, fungování nebo činnosti.

[12] Stěžovatelova obava, že by v důsledku povinnosti uhradit penále za prodlení s placením odvodu za porušení rozpočtové kázně (které vzniká přímo ze zákona a je ve vztahu k porušení rozpočtové kázně sekundárním nárokem, který je existenčně spjatý s povinností provést odvod za porušení rozpočtové kázně) bylo ohroženo jeho fungování,

jelikož by nemusel mít dostatek finančních prostředků na úhradu mezd a autorských honorářů zaměstnancům, přitom není pouze hypotetická a má racionální jádro.

[13] Ustanovení § 44a odst. 10 rozpočtových pravidel stanoví: *Za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně je porušitel rozpočtové kázně povinen zaplatit penále ve výši 1 promile z částky odvodu za každý den prodlení, nejvýše však do výše tohoto odvodu. Penále se počítá ode dne následujícího po dni, kdy došlo k porušení rozpočtové kázně, do dne, kdy byly prostředky odvedeny nebo u návratných finančních výpomocí vráceny. Příjemce penále je stejný jako příjemce odvodu s výjimkou případů, kdy příjemcem odvodu je Národní fond. V těchto případech je příjemcem penále státní rozpočet [§ 6 odst. 1 písm. n)]. Penále, které v jednotlivých případech nepřesáhne 500 Kč, se nevyměří (zvýraznění přidáno).*

[14] Není pochyb o tom, že dosahuje-li stěžovatelův zůstatek na třech bankovních účtech celkovou částku 528 144 Kč, pak by úhrnná částka penále ve výši 1 746 206 Kč, jejíž doměření stěžovateli podle zákona hrozí, musela být uhrazena alespoň částečně i z jiných majetkových zdrojů než z vlastních zdrojů. Z okolností projednávané věci a délky prodlení s vrácením finančních prostředků je patrné, že stěžovateli hrozí zaplacení částky odpovídající maximální výši penále dle výše citovaného ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech. Nic však nenasvědčuje tomu, že by takové peněžní prostředky mohl stěžovatel získat z vlastní činnosti a současně pokrýt svoje náklady. Ačkoli stěžovatel tuto částku na výzvu soudu vypočítal nesprávně (viz odstavec [2] tohoto usnesení), a jím uváděná částka cca 2 770 000 Kč (do které také nesprávně započítává úrok z prodlení) je zavádějící, ve věci je podstatné, že z § 44a odst. 10 rozpočtových pravidel je patrné, jaká výše penále mu hrozí; Nejvyšší správní soud částku přesahující 1,7 milionů korun nepovažuje za bagatelní vzhledem k poměrům stěžovatele.

[15] Co se týče případné újmy na straně třetích osob, zde nebylo zjištěno, že by takové osoby vůbec existovaly. Pokud by snad takovou třetí osobou měl být stát, pak Nejvyšší správní soud uvádí, že zatímco zaplacení penále za prodlení s placením odvodu za porušení rozpočtové kázně představuje pro stěžovatele povinnost naprosto zásadní, spojenou s hrožícími závažnými negativními následky v jeho fungování, z hlediska státního rozpočtu se jedná o částku relativně malou. Nejvyšší správní soud proto nepochybuje, že újma, která stěžovateli hrozí, je v porovnání s újmou státu natolik závažná, že je na místě sistovat účinky pravomocného rozsudku krajského soudu.

[16] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínky uvedené v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom žádné skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Nejvyšší správní soud totiž zohlednil, že předmětem činnosti stěžovatele je poskytování vzdělávání. Navíc s ohledem na nepoměr mezi penálem za prodlení s placením odvodu za porušení rozpočtové kázně na straně jedné a stěžovatelem deklarovaného majetku a závazků na straně druhé, lze konstatovat, že sistace účinků správního rozhodnutí neznamená, že by bylo rezignováno na výběr tohoto penále, ale pouze to, že se povinnost k jeho úhradě odkládá na pozdější dobu. Ačkoli Nejvyšší správní soud nijak nerozporuje zájem daňových poplatníků na odvedení této částky do státního rozpočtu, nelze tento zájem chápat tak striktně, že tato částka nemůže být odvedena později.

pokračování

[17] Za situace, kdy Nejvyšší správní soud shledal obě podmínky uvedené v § 73 odst. 2 s. ř. s. za splněné, postupem podle § 107 s. ř. s. kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se nicméně žádným způsobem nepředjímá rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2019

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu